

IDEEST RINGSE TOOTENI – TEGEVUSKAVA KOOSTAMINE

Harri Moora

Kristiina Martin

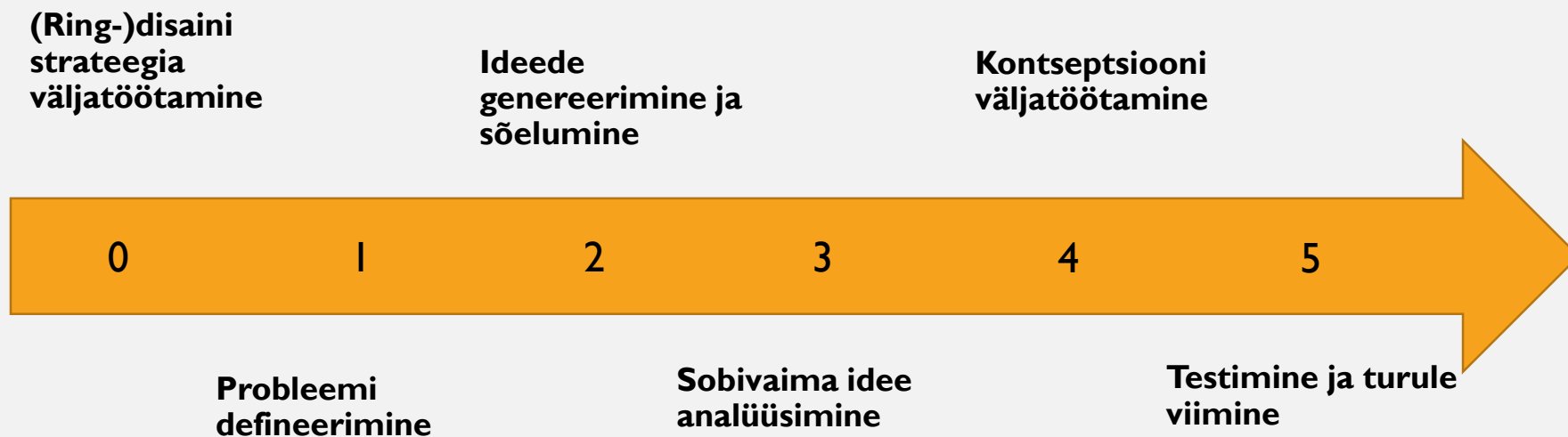
Stockholmi Keskkonnainstituudi Tallinna Keskus

RINGDISAIN JA ÄRIMUDELID – ESIMESED SAMMUD

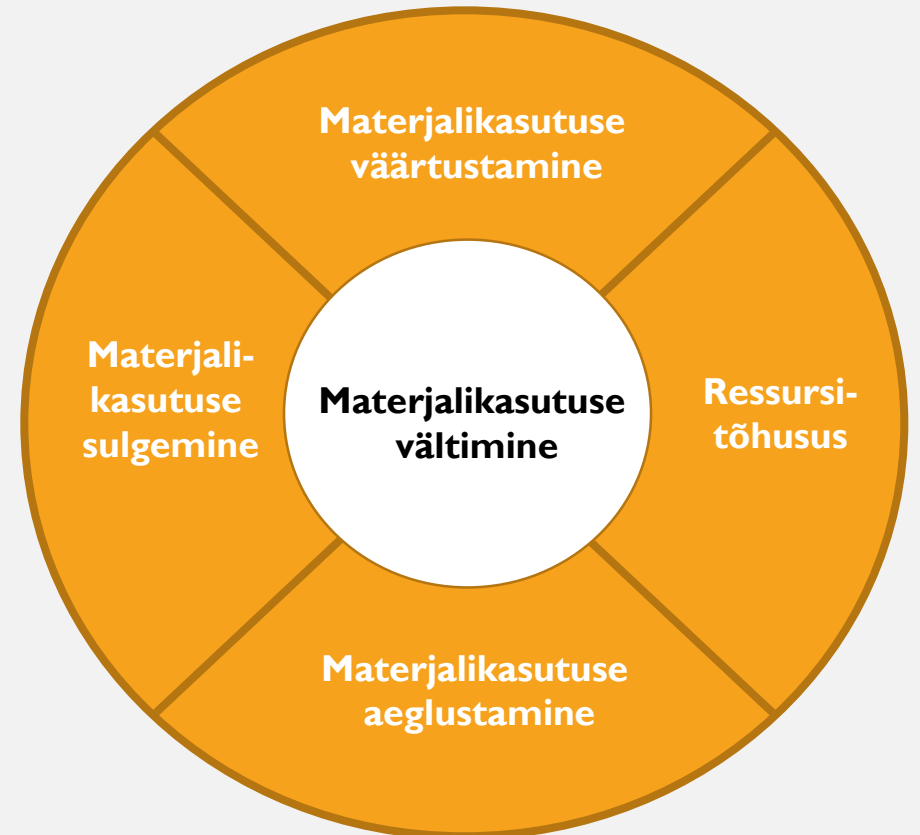
- Kuidas sinu tänane toode ja ärimudel võtab arvesse ringmajanduse põhimõtteid?
- Kas sul on ülevaadet ringmajanduse arengutest sinu valdkonnas?
- Millest sinu toode koosneb?
- Kuidas sinu toodet toodetakse?
- Kuidas sinu toodet kasutatakse?
- Kes kasutab sinu toodet?
- Mis saab sinu tootest pärast kasutamise lõppu?
- Millised on sobivaimad ringdisaini strateegiad ja ärimudelid sinu ettevõtte jaoks?

TOOTEARENDEUSE PROTSESS KUI TEGEUSKAVA ALUS

0. RINGDISAINI STRATEEGIA VÄLJATÖÖTAMINE

- Ringmajanduse strateegia defineerimine
- Eesmärkide püstitamine
- Ressursside tagamine
- Kompetentsi tagamine/pädeva meeskonna loomine

I. SÜSTEEMI ANALÜÜS (TAUSTAANALÜÜS) – PROBLEEMI DEFINEERIMINE

- Taustaanalüüs (valdkonna arengud, riskide ja võimaluste analüüs)
- Olemasoleva toote/teenuse süsteemi analüüs ringmajanduse seisukohast (sh olelusringi hindamine)
- Ringmajanduse turu, klientide ja huvipoolte analüüs

2. IDEEDE GENEREERIMINE JA SÕELUMINE

- Sobivate ringdisaini ja ärimudelite lahenduste/strateegiate analüüs ja valik
- Ringdisaini ja -ärimudelite ideede genereerimine
- Ideede esmane analüüs, järjestamine ja hindamine

3. IDEEDE GENEREERIMINE JA SÕELUMINE

- Sobivaima toote/teenuse disaini idee valik ja arendamine
- Tootmisanalüüs
- Majandusanalüüs
- Turundusanalüüs

4. KONTSEPTSIOONI VÄLJATÖÖTAMINE

- Sobivaima toote/teenuse disaini/kontseptsiooni valik ja arendamine
- Sihturu, tarbijate aga ka koostööpartnerite ja süsteemikomponentide ning konkurentide määratlemine
- Turustrateegia koostamine ja vajalike ressursside kalkuleerimine.
- Toote tehnilise teostatavuse hindamine
- Prototüübi/näidismudeli koostamine ja testimise kavandamine
- **Ärimudeli Lõuend abivahendina**

5. TESTIMINE JA TURULE VIIMINE

- Toote/teenuse testimine/katsetamine turusituatsioonis
- Tootmise korraldamine, kvaliteedi tagamine, eelarvest ja ajagraafikust kinnipidamine

RINGDISAINI PÕHIMÕTETE INTEGRERIMINE TOOTEARENDEUSPROTSESSI

Ringdisaini strateegia väljatöötamine

- Ringmajanduse strateegia defineerimine
- Eesmärkide püstitamine
- Ressursside tagamine
- Kompetentsi tagamine/
pädeva meeskonna loomine

Ideede genereerimine ja sõelumine

- Sobivate ringdisaini ja ärimudelite lahenduste/strateegiate analüüs ja valik
- Ringdisaini ja -ärimudelite ideede genereerimine
- Ideede esmane analüüs, järjestamine ja hindamine

Kontseptsiooni väljatöötamine

- Sobivaima toote/teenuse disaini/kontseptsiooni valik ja arendamine
- Sihtturu, tarbijate aga ka koostööpartnerite ja süsteemikomponentide ning konkurentide määratlemine
- Turustrateegia koostamine ja vajalike ressursside kalkuleerimine.
- Toote tehnilise teostatavuse hindamine
- Prototüübi/näidismudeli koostamine ja testimise kavandamine

0

1

2

3

4

5

Süsteemi analüüs (taustaanalüüs)

- Taustaanalüüs (valdkonna arengud, riskide ja võimaluste analüüs)
- Olemasoleva toote/teenuse süsteemi analüüs ringmajanduse seisukohast (sh olelusringi hindamine)
- Ringmajanduse turu, klientide ja huvipoolte analüüs

Sobivaima idee analüüsimine

- Sobivaima toote/teenuse disaini idee valik ja arendamine
- Tootmisanalüüs
- Majandusanalüüs
- Turundusanalüüs

Testimine ja turule viimine

- Toote/teenuse testimine/katsetamine turusituatsioonis
- Tootmise korraldamine, kvaliteedi tagamine, eelarvest ja ajagraafikust kinnipidamine

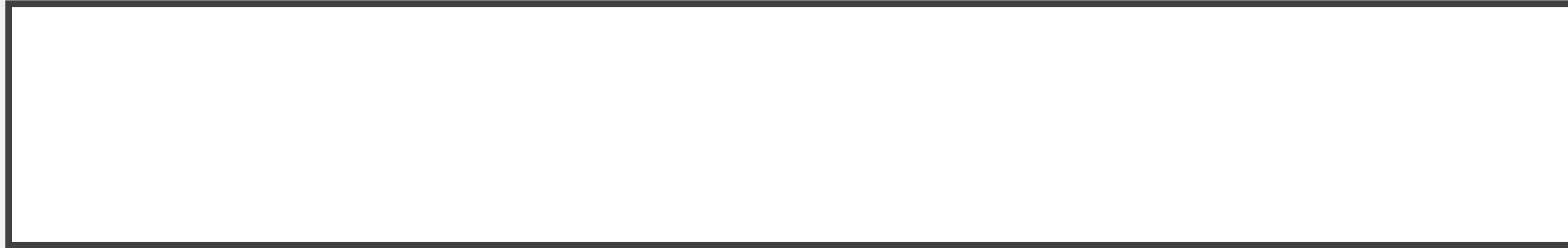
RINGDISAINI AUDIT SISENDINA TEGEVUSKAVASSE

- **Ringdisaini audit** rõhuasetus on tulevikuvõimaluste leidmisel, mõeldes selle all võimaluste tuvastamist ringdisaini, jätkusuutliku majanduse, ringlusmajanduse põhimõtetele toimivate ärimudelite ja tootmis- ja teenindusprotsesside toimimisvõimaluste leidmiseks.
- Kliendikeskne, probleemikeskne ja keskkonnasäästlik tooteseeria ja teenuse arendus võiks olla iga ettevõtte eesmärk.
- Ringdisaini audit peab aitama ettevõttel tuvastada ja seejärel otsustada, milline on parim võimalik teekond ringdisaini põhimõtete kasutamiseni ja selle konkurentsieeliseks muutmiseks, arvestades ettevõtte olemasolevat olukorda ja võimalusi.

RINGDISAINI AUDITI SISU

- 1/2 päeva ettevõttes kohapeal
- Koos ettevõtte juhtkonnaga selgitatakse välja olulised elemendid tootearenduse osas, mida võiks ettevõttes tugevdada/täiustada
- Arutatakse, milline võiks olla lahendus/ärimudel, mis aitaks toote/teenuse ringsemaks muuta.
- Auditi käigus vaatame üle ka nn kodutööd ja koostame plaani (või selle aluse) edasiseks tootearenduseks

MUST MATERJAL

- Tootearenduse nool
- 1) Koostada enda ettevõtte jaoks äristrateegia (põhimõtted), mille raames hakata keskkonnahoidlikke ja ringseid tooteid/teenuseid arendama
- 2) valida välja toode/teenus või ärimudel (võib olla olemasolev toode või ka uus idee), mida ringsemaks hakata disainima/kujundama
- 3) viia läbi analüüs: taustaanalüüs (valdkonna arengud, riskide ja võimaluste analüüs), olemasoleva või kavandatava toote/teenuse süsteemi analüüs ringmajanduse seisukohast (sobivate ringdisaini/ärimudelite strateegiate valik), äristrateegia koostamine (business case canvas metoodika alusel)
- 4) toote/teenuse kontseptsiooni väljatöötamine, testimine ja turule viimine.

TEGEVUSKAVA

- Tegevuskava väljatöötamise üheks sisendiks on ka meie poolt osalevates ettevõtetes nn ringdisaini auditi läbiviimine. Selle jaoks (et seda plaani paremini esiteleda homsel koolitusel) tuleks samuti paar slaidi teha:
- 1) millega on tegu – esmane disaini ja tootearenduse võimekuse ning võimalike sobivate ringdisaini/ärimudelite välja selgitamine (ei sisalda otsest tootearenduse etappi, see peaks siis järgnema ja ettevõtete poolt ise läbi viidama)
- 2) auditi sisu: ca 1/ päeva ettevõttes kohapeal – koos ettevõttega selgitatakse välja olulised elemendid (tootearenduse osas), mida võiks ettevõttes tugevdada/täiustada ning koos arutada, et milline võiks olla lahendus/ärimudel, mis aitaks toote/teenuse ringsemaks muuta. Auditi käigus vaatame koos üle veel kord ka nn kodutööd (ärimudeli analüüs, võimalike disainistrateegiate analüüsi jms) ja koostame plaani või selle aluse edasiseks tootearenduseks.